

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

DE KLUCHT VAN DRONKEN KLAAS

Avondvullend wagenspel

door

Gaston van der Gucht

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen
1997
Nr.2423

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste ZES tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde auteursrechten aan:

S.A.B.A.M.
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel 4

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een aankoopbewijs. Dit bewijs moet samen met een aanvraagkaart waarop plaats en datum(s) van opvoering werden ingevuld, minstens veertien dagen voor de opvoering(en) naar S.A.B.A.M. worden gestuurd.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gecopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende auteursrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

I.B.V.A "Holland"
Postbus 363
1800 AJ Alkmaar.

Wettelijk depot D/1997/220/53
ISBN 90-385-0528-0

© 1997 Toneelfonds J. Janssens/Gaston van der Gucht

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

PERSONAGES:

DRONKEN KLAAS

FELLE GRIET

SEVERIJN

DE PAPE

DE KOSTER

DE MISDIENAAR

KLAAS: (lichtjes aangeschoten)

Sa vrouwtje lief, mijn felle Griet,
waar toef je toch?

Ik zie je niet.

Mijn hartelap, mijn liefdegloed,
die mij van hartstocht laaien doet!

Mijn minnebrand!

Mijn zon in 't land!

Mijn loopse tiet

ik vind je niet,

waar ik ook zoek, waar ik ook kijk,

't is al om niets, 't blijft al gelijk.

Het kot is weer verlaten,

leeg en koud.

Geen vlees, geen spek, geen brood, geen smout!

Mijn Griet is krolziek, dat is klaar,

dat kan je zien bij elk gebaar,

een lel bijwijlen, lichtekooi,

een ramp in de menage,

een droom bij de vrijage,

een zaligheid in 't hooi!

En ik, Jan Sul, de heutemeteut,

de mopperkneut,

de hennetaster,

mislukte paster,

kom weer van 't werk,

loop als een gek door 't huis te dweilen.

- lege potten, vuile teilen -

zie niets dan stof en gruis!

Geen luis,

geen muis,

geen gat,

geen kat,

geen hond,

geen kont!

Ik vind een stal!

Niemand die ik zoenen zal!

(pauzeert even, kijkt wanhopig rond)

Geen fret op de plank?

Je Klaas zegt: "dank".

Mijn Griet, je moet het weten,

al ben je van een kwade hond gebeten

en woest als 's duivels moe,

ik keer terug naar de kroegen toe!

Naar d'hoeren

en de boeren,

naar de drinkers

en de klinkers!

Daar zal ik juichend groeten

De gezellen die niet werken moeten:

Klaas is hier, de lieve vent,

Klaas Blijgezind, Klaas Gauwkontent!

Ze zullen dansen, zingen, yellen,

de drinkebroers, de lellebellen!

En dan zuipen wij tot morgenvroeg,

tot het sluiten van de kroeg!

GRIET:

(op)

Hoor ik hier een klokje kleppen

om mij vlug naar huis te reppen?

Of hoor ik hier een valse noot

van iemand die zijn gal uitsnoot?

Is mijn Klaasje mistevreden

om d'één of andere reden?

Het maal niet gaar?

De soep niet daar?

De pap te slap

voor een dronkenlap?

Natuurlijk in 't bordeel gezeten

bij sloeries en bij weerprofeten,

bij bier en brandewijn!

Eens dronken als een zwijn

heb je geen honger meer, geen trek,

je staat te lullen als een gek

om brood en boter, vlees en spek!

En maar pezeweven, kanenbraden, zeuren,

zaniken, klagen, treuren!

Jij zuipschuit, bierlaars, drinkebroer!

loop naar de duivel en zijn moer,

vraag daar of je wat te vreten krijgt

of dat Lucifer je meteen op zijn drietand rijgt!

KLAAS:

Wat zou ik bij de duivel doen?

Ik krijg van jou vast het sermoen.

Maar 't is "eten" dat ik hebben wil,

een stuk van 't varken op de grill,

gestoofde pensen met ajuin

en verse groenten uit de tuin!

En wat vind ik hier op tafel?

Geen pap, geen brij, geen wafel!

Natuurlijk niet, weer geen tijd,

met d'één of andere lul gevrijd!

Geen goede wijl voor 't baasje,
 geen lekkere spijs voor Klaasje!
 Wel lessen, preken, lasten,
 boete doen als in de vasten!
 En maar schelden, vloeken, gedonder,
 de echte taal van een dragonder:
 "Dronkaard, bierbuik, kannekijker,
 hoerenloper, billenknijper!"
 Maar die boter heeft op 't hoofd,
 wordt als bakker niet geloofd!
 Een heks ben je, een waar serpent
 die enkel wetten van de papen kent.
 Je predikt goed, je dreigt, chanteert,
 bazuint, orakelt, debatteert,
 geleerd van de redemptoristen
 die alles over hel en hemel wisten!
 Ja, ik heb een schuimig glaasje binnen,
 een kruik misschien, een kan, een vat!
 Niet te herdoen, ik heb het g'had!
 Het streelt mijn lijf, 't verzet mijn zinnen
 en 't maakt 't verstand weer helder
 die goeie spiritus vanuit de kelder!
 Maar dronken ben ik niet,
 'k zoop van miserie en verdriet!

GRIET:

Jij gaan drinken van verdriet?
 Hoor ik daar het oude lied?
 Jij hebt nooit verdriet gekend,
 door je moeder sterk verwend,
 bepoteld, vertroeteld en gevierd
 zot geboren, onnozel gewiegd!

Je zweefde zalig in Luilekkerland!
Je piste kuiltjes in het zand!
Maar lui, lekker en veel meugen
zijn drie dingen die niet deugen!
Als een witte hengst door 't straat laveert
heb je je hier of daar bezeerd!
Het werken afgeleerd
ga jij je links of rechts bezuipen,
in een hoerenkast binnenkruipen!
Maar geen geld in 't schof,
geen fret op 't hof!
Jouw serenaden,
jeremiaden,
zelfbeklag,
iedere dag,
kan ik niet meer dulden!
Wij zitten met een rug vol schulden!
Zal ik je eens wat zeggen?
De vinger in de wonde leggen?
Zoals de man is, braadt de worst,
luie handen en veel dorst!
Wie een vriend is van de wijn,
zal zijn eigen vijand zijn!
Ik heb het altijd zo geweten,
wie niet werkt, moet ook niet eten!
Ga je luie maandag vieren,
luibakken, kaalwaaien, de boel versieren!
Als de zon is in het West
zijn de luiaards op zijn best!
Ga de deur uit, maak een komaf,

als het kan tot in je graf!
 Helaas, dat zalig lot is niet aan mij beschoren,
 ik ben jouw dweil, als sloor gehoren!
 Vertrek maar gauw, trap het maar af,
 UIT het huis loopt steeds bergaf,
 naar je maats, de dronkelappen,
 lullen, zeveren en klappen
 in één ruk tot morgenvroeg
 en je buitenvliegt uit de kroeg!

KLAAS: 'k Zal mijn zevenmijlslaarzen nemen,
 ik ben al weg, ik neem de benen,
 naar de kroeg van Fons Laweit,
 zeven bokken en één geit!
 Grote pinten, weinig schuim!
 't Is 't recept waarvoor ik duim!
 En als ik een leutig wijf wil zien
 - of denk je dat die niet bestaat misschien? -
 dan ga ik liever nog bij Trien,
 bij Klaartje, Saartje of bij Sien.
 Die zeuren, klieren, drammen niet
 zoals mijn felle boze Griet.
 Veel geblaas en weinig wol
 jaagt de braafste man op hol!
 De pape zei, bij onze trouw,
 tot man en vrouw,
 twee lijven
 moeten tot de dood
 tezamen blijven.
 Maar hij heeft, goed geweten,
 nooit met een snol als jij

op zijn kot gezeten!
 Ik ben het beu, zat, versleten!
 Salut! Merci! Tot weerzien
 hierboven of in d'hel misschien!

(Met veel kabaal af.)

GRIET:

(alleen tot publiek)

Wat nu, mijn broeder?
 Wat vang je aan met zo een loeder?
 Hier helpt geen klieren,
 geen vleien, geen versieren!
 Wat ben ik toch?
 Wat hoop ik nog?
 Wat ben ik ooit geweest?
 De ongenode gast van 't feest?
 Voor de moraal
 geen erger kwaal
 dan bruiden met een zot,
 het maakt je lijf en ziel kapot!

PAPE:

(zegenend, gelukzalig, zelfgenoegzaam, op)

Pax Domini sit semper vobiscum.

GRIET:

(tot publiek)

Daar komt Jan Klasen in de kast
 met boek en zegen
 met stoel en kwast
(ontvangt geknield de zegen en slaat een kruisteken)

Amen!

(recht.)

PAPE:

Wat ruikt het hier naar mede
 naar peis, geluk en vrede!
 De zegen van de Heer

daalt over uw woon,
uw persoon,
over uw besognes neer!

GRIET: Dan heeft Ons Heer
zich deze keer
van deur vergist
want ik heb zijn zegen sterk gemist!
Als je hoort van kroeg en hoeren
komt kabaal om 't hoekje loeren!
Als de man gaat op de pret,
slaapt de vrouw alleen in 't bed!

PAPE: Is jouw Klaas,
zot en dwaas,
dan weer aan 't bakkeleien?
Of met een ander wijf aan 't vrijen?
Hangt hij weeral in de kroeg?
Altijd dorst en nooit genoeg!
Of is 't over 't werken dat hij kloeg?
Ruggesmert,
pijn aan 't hert,
zere poten,
luie kloten!
Waar dronkenschap het huis ingaat,
de vrede spoedig het verlaat!
En wie zich vergrijpt aan buurmans vrouw,
loopt spoedig rond in as en rouw!

GRIET: Er is geen zalf aan hem te strijken!
Het eerste gebaar van goede wil
moet steeds nog blijken!

(Het is even stil, de pape ijsbeert onbeslist, peinzend,

(de kamer rond.)

PAPE: Berouwvol is hij ter biecht gekomen,
 wijs leven als de vromen,
 waakzaam zijn en zonder smet,
 maar hij heeft niet opgelet,
 bezweken voor de zonde,
 voor de sirene van iedere sponde,
 is met de drankduivel gaan vrijen,
 op een scheve schaats gaan rijden!
 Ik heb voor hem gevast, gebeden,
 boete en verstervingen geleden,
 'k las een litanie met onze koster
 en de peerdenpaternoster!
 't Is al voor niets, 't is niets gekort,
 hij gaat nog dagelijks op de hort
 met Sien en Klaartje,
 met Miep en Maartje,
 en als je over werken lalt
 is zijn dag totaal vergald.
 Aan wie zo lui is als een druil,
 maakt Ons heer geen handen vuil!
 Maar wie distels zaait, zal stekels maaien!
 Ik zeg dit niet om u te paaien,
 want wie schuldig is zonder berouw
 droomt van de duivel of zijn vrouw!
 In de hel zal hij belanden,
 in wel zeven vuren branden!

GRIET: Geen groter plaag
 dan lui en traag!
 Als hij zelf zal moeten stoken,

zal het vuur niet eens gaan roken!

Te vadsig en te lui om de kont op t'heffen

zal hij geen voorzieningen treffen!

Geen haring zou hij van de rooster beuren,

als hij 't verbranden zag gebeuren!

Een kort lied is rap gezongen,

de banden zijn van 't vat gesprongen.

't Is uit met de menage!

Gedaan met de vrijage!

'k Wil weer vrij en ongebonden zijn,

een jonge, hupse, leuke Trijn!

(Ontdoet zich van muts en schort, schudt de haren los, en wandelt, tot ontsteltenis van de pape, koket als een straat-madelief over de scène.)

PAPE: (slaat, teleurgesteld, een kruisteken, bidt terwijl hij zich berouwvol op de borst klopt)

Miserere mei, Domine...

(prevelt binnenmonds verder)

secundum magnam misericordiam tuam.

(pauzeert even, bekijkt Griet vermanend)

Denk toch na, jij felle Griet,

mansverdriet!

- slipje raak mijn kontje niet -

Een gescheten trouw

- mislukking tussen man en vrouw -

betaalt zure tol,

baart weinig lol,

veel berouw

en vaak verdriet

die geen ander mens ooit ziet!

GRIET: Einde van een droevig lied!

(Griet zingt de eerste tonen van een doodsmars en stapt op cadans van de mars, als in een lijkstoet, teatraal, het huis rond.)

Bom, bom, bobom,

tarabombombombom! (tweemaal)

(zingt)

mee zijn klein velootje,

mee zijn klein velootje

(bombomt weer)

bom, bom, bobom

tarabombombombom! (tweemaal)

PAPE:

(kwaad)

Houd op met dat zurewijkenkabaal!

Vuil schandaal!

(Hij moet zijn ergernis binnenzwelgen)

Wat gaan de burens van je vlucht wel zeggen?

De schuld van de schipbreuk niet bij Klaas

- want hij is de baas -

maar bij zijn halve trouwboek leggen.

Je kan niet zomaar lopen gaan,

beginnen aan een nieuw bestaan

met Daan of Piet of Jan

- wie je verdoken minnaar ook wezen kan! -

Je schup afkuisen betekent schuld!

Heb met Klaas nog wat geduld,

in de grond is hij niet kwaad!

GRIET:

(naar de grond wijzend, doelend op begraven)

't Is te hopen dat hij

diepe, diepe, diepe gaat (wacht even)

en nooit of nimmer opstaat!

PAPE: (onverstoorbaar)

Als hij over de schreve gaat
heeft hij steeds nadien berouw,
vraagt vergeving aan zijn vrouw,
kruipt daarna bij haar in 't bed
en de menage is gered!

GRIET: (eveneens onverstoorbaar)

Of er klinkt een bel voor 't groot belet
en hij wordt uit 't bed gezet!

PAPE: Doe niet zo dwaas!

Al dat gedaas!

Oliedom geraas!

Je hebt zo lang in hem geloofd,
hem trouw, liefd'en geluk beloofd!
Zo'n eed voor God mag je niet breken,
over abandon, wanbof en debacle spreken!
Wat zijn dat voor domme streken?

GRIET: Dat is al veel gezegd, maar nooit gebleken!

PAPE: 't Is tijd, 't is uit,

de vesper luidt!

Met bekwame spoed,

zoals het in noodgevallen moet,

ga ik nu t'eerste werk

voor jou en Klaas, vroom, ter kerk

om te bidden, te zingen en te smeken

- boete voor je onnozele streken -

de rozenkrans, het Stabat Mater -

d'oratie van de heilige pater.

En na de adoratie,